

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lugduni, M.DC.LI.**

III. Quæ sint viuentia in actu primo; quæ in actu secundo: vbi immanentia
nutritionis explicatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

deorganizationem habet requisitam ad illos. Ad confirmationem. Respondeo admittendo consequens illatum, in quo nullum est absurdum. Quia sicut non est inconueniens in bruto partem animæ potentem elicere visionem informare calcem: ex cuius materia non potest elicere visionem: sic inconueniens non est, partem potentia visuæ existeri in eadem parte calcis. Neque inutilis est hæc visiva potentia dispersa per totum corpus: ostendam enim Contr. 3. Punct. 1. totam illam, & totam animam diuisibilem bruti, secundum omnes sui partes, concurrere ad sensationem exercitam in quacunque corporis parte. Actiones productiuas caloris, saporis, & aliarum qualitatuum, quæ sunt ex primarum temperamento, ostendi iam Punct. 1. propriè non esse immanentes, ac proinde non est cur detineamur in illis relegandis à ratione actionum vitalium.

32 Ex his nota est in mea sententia definitio omnium actionum vitalium, quæ vitam in actu primo supponunt, videlicet: *Operatio immanens ex conceptu essentiali, quæ aliquid aliud supponit præter principium actuum, & passuum illius, cui immanens dicitur.* Quam definitionem omnibus competere probauit dicendo per singulas operationes vitales; quod supra feci. Hæc definitio conuenit etiam operationibus vitalibus Dei, si ex suo formali conceptu actum primum supponant. Quia, si in Deo concipiatur potentia realis intellectiua identificata realiter cum actu, etiam debet supponi species, vel ipsa essentia diuina gerens vires illius: ac proinde aliquid aliud supponit operatio diuina formaliter distinctum ab illa, præter formalitatem potentia intellectiua virtualiter, et si non formaliter productiuæ, & receptiue operationis, secum realiter identificata. Si verò intellectio diuina nullum actum primum supponat, Deus non dicitur viuens per modum actus primi: sed per modum actus secundi: qui secundus non dicitur respectu primi: sed quia est vltimus in linea vitalitatis; seu quia nullus est post illum in tali linea.

33 Si dicamus Deum primò constitui per operationem vitalem: & admittamus possibilem esse creaturam per se ipsam cognoscentem, nõ admissa distinctione virtuali in tali creatura, alia vniuersalior definitio tradenda est, quæ comprehendat has operationes vitales, quæ vitam in actu primo non supponunt: & illas, quas vita in actu primo præcedit. Sic conceptum vniuersalissimum vitalis actionis Deo, & creaturis communem definitio. *Operatio distincta à simplici emanatione, ex sua essentia immanens respectu intentionaliter operantis.* Alio modo: *operatio non supponens purum principium actuum, & passuum operantis intentionaliter, cui immanens est.* Vtraque definitio conuenit operationi vitali Dei, quæ si primum constitutum est illius, non potest esse simplex emanatio: & ex conceptu essentiali immanens est: & ita prior definitio rectè conuenit tam actioni vitali diuinæ, quam creatæ. Posterior etiam omnibus conuenit: quia operatio vitalis, quæ principium supponit, non supponit solū principium actuum, & passuum illius, cui immanens est: sed etiam obiectum, seu species: Operatio verò constitutiva Dei nullum principium supponit, & ita non supponit purum principium actuum, & passuum: quia supponere purum principium actuum, & passuum, duo dicit, supponere actuum, & passuum: & nullum aliud supponere. Et ita quocunque ex his deficiente, rectè dicitur non supponere purum principium actuum, & passuum. Operatio vitalis identificata cum entitate operante, cognitio videlicet identificata cum cognoscente: non supponit principium actuum; neque passuum illius, cui sit immanens: ergo est operatio immanens non supponens purum principium illius, cui est immanens: ergo illi conuenit definitio à me tradita.

PUNCTUM III.

Quæ sint viuentia in actu primo, quæ in actu secundo, ubi immanentia nutritionis explicatur.

1. Atè de hac re agit Arriaga sect. 2. Breuiter ego quidquid de illa apud ipsum, & alios legi, & quod iuxta mea principia dicendum sit, paucis aperiam.
2. Animas viuentium, Angelos, & Deum (si in ipso detur actus primus intelligendi, & amandi) esse viuentia in actu primo, nullus in quæstionem vocat. Potentias vitales, si

animo dentur superaddite, vitam accidentalem communiter ferè omnes appellant: à quorum loquendi modo non discedo: tantillum tamen rem harum vocum magis euoluo. Potentia vitalis, v. g. intellectus, potest vitalis dici vitalitate propria, & formali primò, & per se illi conuenienti. Alio modo vitalis potest appellari vitalitate animæ, cuius est passio, & affectio, à qua procedit, ad quam iuuandam ad exercitium suarum actionum ab ipsa producitur, in qua subiectatur, si proportionata sit cum illa in ratione materialis, vel spiritualis. Hæc secundà vitalitate potentias animo superadditas potiri, certum est: quod sufficit vt vitales vulgo sint appellatæ. Priorem, & strictiorem, vitalitatem illis competere in dubium verto. Duplex de hac re est inter recentiores sententia: prima affirmat, vitales actus non solum produci à potentiis: sed etiam recipi in ipsis: & ipsum intellectum, non solum producere intellectionem esse anima: sed esse formaliter intelligentem. Secundum hanc sententiam, potentia animo superaddite propriam vitalitatem participant: sunt enim principia actionum extrinsecus sentia immanentium, respectu ipsarum potentiarum. Alia sententia, quam ego vt veriorē amplectar Controv. sequenti tenet actus vitales non subiectari in his potentiis: sed in anima, si eiusdem sit rationis cum illis in ratione materialis, vel spiritualis: vel si diuersæ sit rationis, sicuti sensatio materialis respectu animæ spiritualis, in materia vel in quantitate. Secundum hanc sententiam affirmo, potentias superadditas non habere propriam vitalitatem: sed vitales dici tantum animæ vitalitate, cuius sunt potentie. Ratio hæc est, Actus vitales non sunt immanentes respectu potentiarum: ergo non proueniunt ab illis formaliter, vt à vita: ergo respectu illarum non dicuntur per se, & formaliter vita: ergo non habent propriam, ipsique intrinsecè vitalitatem. Primum antecedens supponimus, iuxta sententiam, in qua conclusio traditur. Prior illatio certissima est, quia vita formaliter, vt talis, est principium actionis immanens respectu ipsius. Posteriores illationes sunt per se notæ.

Speciebus impressis, habitibus infusis, & acquisitis, & cuiusque alij principio distincto ab ipsa substantia viuentis, & à potentiis, de quibus iam quid dicendum sit, explicui, vitalitatis rationem denego. Probat aliqui hanc conclusionem, ex eo quod species, & habitus non petant vnionem ad substantiam viuentis, vt cum illa concurrant ad vitales actiones: ex quo capite illis denegant exigentiam immanenter operandi. Non placet hæc ratio: quia ex principio nimis dubio conclusionem inter omnes indubitatam probat: est enim indubitatum specie impressam, & habitum non esse vitam: & est valde dubium, præcipue de habitibus infusis, an exigat inhærentiam & vnionem in anima, vt cum illa suas operationes producat. Modum immanenter operandi, & consequenter vitalitatem his entitatibus denego: quia actus vitales non inhærent, neque vnionem intellectui, neque alicui, cum quo ipse totum substantiale constituitur. Non inhærent, neque vniri actiones vitales speciebus, neque habitibus fatentur omnes: non alicui vniri, cum quo species, vel habitus vnum totum essentialie constituent, per se patet, quia species, & habitus sunt accidentia respectu animæ, & respectu cuiusque subiecti, cui inhærent dicuntur: & nulla forma potest constituere totum essentialie cum subiecto, respectu cuius ipsa accidens est. Requirit ad propriam immanentiam inhærentiam, vel vnionem cum principio productiuo, vel cum aliquo, quod se habeat per modum co-partis in ordine ad totum substantiale dixi Punct. 1. Quod si contendas, me gratis hoc ad immanentiam requirentem de voce contendamus, tibi dabo immanentem esse actionem receptam in comparte principij respectu totius accidentalis: non tamen mihi negabis strictiorem esse immanentiam in ordine ad compartem, non cuiusque totius: sed substantialis, quam immanentiam ad vitalitatem expolco.

De vita in actu secundo, dixi sæpè conuenire omni intellectioni, volitioni, & sensationi, necnon nutritioni: cuius immanentiam me explicaturum promisi: quod iam exhibeo, vt illius maneat vitalitas inconcussa. In nutritione produciatur pars modi vnionis essentialis inter formam alimentum, & partem formæ denuò productæ, vel formæ antiquam denuò materiam informantem: & vnio integralis inter partem vnionis essentialis denuò productæ, & vnionem præexistentem: & in nutritione viuentium, quæ habet formas diuisibiles, produciatur pars formæ, & vnio ipsius ad formam antiquam. Harum omnium actionum vitalitas examinanda, ne tamen terminorum multiplicatione res obtenebreat,

obtenebrefcat, agam de productione partis formæ bruto. rum, & de productione vnionis huius partis cū forma anti- qua: & quod de his actionibus dixerō, dictum puta de pro- ductione nouæ vnionis essentialis, & de productione vnio- nis integralis huius partis vnionis productæ cum antiqua.

Immanentiam vtrique actioni contendunt aliqui nega- re, quia illorum termini possunt à Deo per actionem trans- seuntem produci. Ex quo inferunt has actiones non habere maiorem immanentiam, quam habet actio, quæ auge- tur ignis per conuersionem ligni in propriam substantiam. Facile est respondere terminum nutritionis in viuentibus petere produci immanentem ab ipsa forma, cui vnitur, licet supernaturaliter possit transeuntem produci; terminum ve- rò augmentationis ignis æquè naturaliter respectu sui pro- duci à Deo, quàm ab alio igne. Sed do terminum nutritio- nis viuentis esse ex se indifferentem, vt producat à Deo, vel à causa secunda: hoc non obstante, actio, quæ vi- uens se nutrit, ex sua essentia immanentiam habet, quam non habet actio, quæ se ignis augeat: quia actio sumit essentiam à termino, & à principio, & non potest terminus nutritionis produci à principio eiusdem speciei cum viuenti, cui vnitur, per actionem transeuntem, neque inter hunc terminum vnendum alteri extremo eiusdem spe- cie, vt explicui, & hoc principium in specie potest esse actio transiens, quæ potest esse inter terminum augmenta- tionis ignis vnendum alteri extremo, & inter aliud prin- cipium eiusdem speciei cum igne augente se, quia, vt dixi loco citato, augmentatio huius ignis potest ab illo igne eiusdem speciei cum isto provenire: & augmentatio huius viuentis non potest provenire ab illo viuenti eiusdem spe- cie cum illo.

De actione vnitiua partis formæ denuò productæ cum forma antiqua, affirmant omnes qui rem hanc attingunt, esse per se, & essentialiter immanentem: & hanc immanen- tiam negant productioni partis formæ antiquæ, quia hæc fuit de potentia Dei absoluta posset produci ab hoc prin- cipio, sine vnione ad illud. Vnio autē ipsius principij ad aliā partē formæ denuò productæ implicat non produci per se ipsam vnitam. Res videtur ex ipsis terminis perspicua, ve- rum tamen profundius penetrandam esse existimo. Sic ar- gumentor: Vnio huius principij cum parte formæ denuò productæ est eiusdem speciei cum aliis vnionibus, quas includit pars formæ denuò productæ, quibus vnuntur par- tes, in quas ipsa diuisibilis est, vt per se patet: nullus enim dicere potest non esse eiusdē speciei vniones, quibus vnū- tur partes integrantes partis formæ denuò productæ cum vnione, quæ ipsa integraliter vnitur formæ præexistenti: ergo hoc non solam speciem, sed etiam numero principium potest producere vniones illas inclusas in parte formæ de- nuò productæ: ergo potest producere terminum eiusdē spe- cie cū vnione ipsius ad partem formæ denuò productam: ergo hæc actio non habet immanentiam ex principio in ordine ad hanc rationem specificam: sed tantum in ordine ad rationem individuale: ergo etiam per se ipsam ratio- nem differentie individualis habeat immanentiam, non illā habet per se ipsam ratione differentie specificæ: ergo ex conceptu specifico, & essentiali non magis immanens est productio illius vnionis, quàm productio partis formæ pro- ueniens ab eodem principio, & respicientis in parte for- mæ productæ alias vniones eiusdem speciei cum ista: ergo hæc vnionis productio non magis dicenda est essentialiter immanens, quàm productio partis formæ, in qua vniones eiusdem speciei includuntur, licet productio huius num- ero vnionis ab hoc numero principio per se ipsam im- manens sit ratione differentie individualis: quam immanen- tiam non habet productio partis formæ, quæ indi- dualiter eadem transiens esse potuit.

Iam sese prodit grauis in hac re difficultas: productio vnionis inter formam antiquam, & partem formæ de nouo productæ non habet ex conceptu essentiali esse immanen- tem: ergo non habet immanentiam requisitam ad rationē vitalitatis: ergo in nutritione nulla intercedit vitalis actio: quia si semel concedamus productionē huius vnionis vi- talem non esse, necessarii concedendum est, productionē partis formæ vitalitatem non habere. Resp. productionem huius vnionis esse vitalem, & habere immanentiam requi- sitam ad actum vitalem, non præcisè quia per suam enti- tatem immanens est: quod conuenit ratione differentie individualis: sed quia immanens est proprie, & strictè, & quia ex conceptu essentiali, & specifico hanc exigit imma-

Franc. de Quiedo, Philosoph. Tom. II.

nentiam. Rem explico: Duo possumus meditari in hac actione conceptum specificum, & differentiam individua- lem. Si conceptum specificum meditemur, ex se habet exi- gere immanentiam, & ipsius terminum exigere vniri ei- dem numero principio actiui eiusdem speciei cum ipso, à quo de facto producitur, ex suppositione, quod non pro- ducatur in illa mensura, & integritate substantiali, & orga- nica, in qua possit subsistere diuisus ab omni alio; quoties- cunq; enim non producitur integra forma cū integra de- organizatione petat præexistenti vniri. Hæc exigentia im- manentia, quæ essentialis est coniuncta cum immanentia propria, & stricta, quæ de facto actioni contingat, siue per suā differentiam individuale, siue per aliquid aliud, quod pro- prie, & strictè immanentia constituit, sufficiens est ad rationē vitalitatis: & hæc inuenio in omnibus actionibus vitalibus, & nō in aliis ab illis distinctis. Ob hanc rationē cum actio- nem vitalem definiui, non dixi, actionem per suam essentiam immanentem, sed ex sua essentia immanentem, id est, exigentem per suam essentia immanentiam, siue illam actu habeat per ipsum cōceptum essentialē, siue per individuale, siue per quodcunq; aliud: quotiescunq; enim proprietas aliqua exigitur ab essentia rei, etiam si ab illa sit distincta, dicere possumus entitati conuenire ex sua essentia, licet non per essentiam illi conueniat. Sic quantitatē ex sua essentia ex- tensam esse dicimus, licet non per suam essentiam, sed per præsentiam superadditam extensam esse dicamus. Ex qui- bus infero productionē vnionis integralis inter vnionem antiquam, & nouam prouenientem à forma, esse immanen- tem per exigentiam immanentiam, quam habet ex conceptu specifico, & per immanentiam actualem, quam habet ex cō- ceptu individuali, ex quibus immanentia requisita ad vita- litatem, & vitalitas ipsa confurgit. Itaq; hæc actio per se ipsam potest dici immanens, & vitalis; non tamen per suam essentiam; quia vnum ex requisitis ad immanentiam illi conuenit ex conceptu specifico, & essentiali: & aliud per differentiam individualem quæ essentialis non est, ita nec immanentia, quæ dicit prædicatum non essentialē, sed indi- uiduale actionis; vtrumque tamen prædicatum, ex quo im- manentia constituitur, conuenit actioni per se; quia quid- quid conuenit entitati ratione differentie specificæ, & indi- uidualis, illi per se, hoc est, per suam cōuenit entitatem.

De actione productiua partis formæ affirmo non esse per suam entitatem vitalem, quia non est per suam entita- tem immanens, potest enim de potentia Dei absoluta pro- duci hæc pars formæ ab hoc numero principio, quin illi vnatur. Affero tamen propriissimā habere rationē vitali- tatis, quando hæc producitur, simul cum vnione ad formam antiquam, quod sic probo: Terminus ex se ab hoc agente secundum speciem productus, petat vniri agenti, à quo pro- ducitur: ergo actio ex suo conceptu essentiali immanentia exigit: ergo quando illi contingit, eā habet ex exigentia es- sentiali: ergo habet totam immanentiam requisitam ad actionem vitalem: ad quam, vt dicebam, tantum requiritur immanentia propria siue per essentiam, siue per differen- tiam individuale, siue aliquid superadditum contingens, & exigentia huius immanentia per essentiam, seu ex cō- ceptu specifico actioni conueniens.

Inquires per quid conueniat actioni productiua partis formæ actualis immanentia? Resp. illi conuenire per actio- nem productiua vnionis partis animæ denuò productæ cum anima præexistenti, vel per vnionem per illam produ- ctam, per quam terminus actionis productiua partis ani- mæ vnitur principio, à quo procedit, & immanens consti- tuitur. Monui supra, eodem modo philosophandum esse de actione productiua nouæ partis modi vnionis, & de vni- tione huius cum vnione antiqua: quod iterum moneo, ne totam doctrinam de productione partis formæ, & vnio- ne ipsius cum forma antiqua, iterum repetam pro nouæ partis modi vnionis productione, & vnitione eiusdem: de quibus eadem est omnino ratio: imò potiori iure adscribē- da est vitalitas productioni nouæ partis modi vnionis, & vnitioni eiusdem, in qua formaliter viuentis nutritio sita est, quàm productioni partis formæ & eiusdem vnionis cum forma præexistenti.

Obiic. Productio nouæ partis formæ, non est formaliter nutritio: ergo in viuentibus vitā tantum vegetatiua datur actio vitalis distincta à nutritione: ergo non tantum viuūt vitā vegetatiua, & sensitiua. Resp. productionem nouæ partis formæ non esse formaliter nutritionem viuentis, spectare tamen ad nutritionem quoties inuenitur. Quia in viuentibus

viuentibus vitā materiali, & diuifibili effentialiter requiritur noua pars formæ, vel in instanti, in quo fit nutritio, vel iam antè producta, & huius vnio cum forma præexistēti effentialiter ad nutritionem requiritur: & licet non in illa consistat formaliter, & completiue nutritio viuentis, consistit in illa formalissime augmentatio formæ, quæ in viuentibus effentialiter requiritur ad illorum nutritionem. Quia ad augmentationem viuentis formæ diuifibili effentialiter requiritur augmentatio formæ.

11 Actio, quā arbor abscissum ab alia arbore ramū sibi vnit, immanens est: & similiter actio quā homo suam vnionem extendit ad partem nasi, vel digitū omnino ab illo abscissam: quam iam emortuam iterum viuificat, & sibi vnit, quia omnes hæ actiones sunt immanentes, & alio agenti extrinseco eiusdem speciei fieri nequeunt.

12 Obiicit. Actio nutritiua vitalis fit per intus sumptionem: sed hæ actiones nō sunt per intus sumptionem, sed per iuxta positionem: ergo non sunt vitales. Resp. has actiones, vt plurimum fieri in materia habente partes inter se dispositas, & ordinatas per applicationem factam per intus sumptionem: cuius ordinem, & dispositionem est cum diuersis numero principiis, retinent, quando per iuxta positionem applicantur: & hac ratione hæ actiones dici possunt factæ per intus sumptionem: & non per puram iuxta positionem. Quod si applicantur partes in prima generatione acquisite, etiam illa nutritio non fiat in materia disposita per intus sumptionem, non tamen fit per iuxta positionem tantum: quia ordinatio illa partium, quā habet portio nasi, vel digiti abscissa, non fuit per iuxta positionem instituta: sed per primam viuentis generationem, in qua non fuit additio partis ad partem facta per iuxta positionem.

13 Sensatio externa, & interna, intellectio, & volitio in mea sententia per se ipsas sunt immanentes, & vitales, quia, vt probabo Contr. 5. Punct. 1. per se ipsas procedunt ab anima & illi vniuntur. In sententia, quæ intellectiōnem, & volitionem in termino constituit distinctas à passione, & vnione, quibus inhæret, & vnitur animæ intellectio, & sic reliquæ actiones per vnionem, & inhæsiōnem superadditam, vitales sunt. An verò secundum hanc sententiam, possit illis vitalitas, & immanentia deficere, dependet ab alia questione: an videlicet possint ab alio principio actiuo, & in alio extrinseco subiecto produci: & quodcunque horum affirmetur, necessitatem inducit dicendi intellectiōnem, & volitionem, & sensationem posse sine immanentia, & vitalitate existere. Qui affirmant intellectiōnem, & sensationem consistere in actione: & non aliam immanentiam tribuunt sensationi materiali, nisi quia producit a forma, & subiectatur in materia illi vnita, tenentur dicere has actiones esse immanentes per vnionem materiæ ad formā quam immanentiam existimare posse ab illis deficere, quia ad hoc vt anima rationalis sensationem producat in materia, vnio inter vtramque tantum se habet tanquam conditionem, quam Deus poterit supplere: ita vt anima hanc actionem exerceat in materia non sibi vnita: & immanens non sit, neque vitalis: semper tamen immanentiam ad vitalitatem requisitam exigit, quod sufficiens est, vt cum talis actio immanens sit, vitalitatem habeat.

14 Præsentia localis, neque motus progressiuis, & viuentiū motus dilatationis, & cōtractionis, vitales non sunt. De motu cordis, tenet hanc conclusiōnem P. Garcia super fen. Aui-cennæ, disp. 50. c. 4. n. 17. & refert S. Th. opusc. 35. & 1. 2. q. 17. art. 9. art. 2. & 3. consentit Ferr. ibid. & P. Vasq. 1. p. q. 51. in explicatione art. 3. & disp. 86. in explicatione huius art. docet cōmestionem, loquutionem, & deambulationem esse vitales, tantum quoad modum, quia alias vitales actiones supponunt. Ratio est, quia eadem præsentia per eandem indiuisibilem actionem, per quam producit motu progressiuis, posset produci motu, quo corpus naturaliter descendit deorsum: quod enim anima rationalis moueatur determinata proprio volitionis actu, vel quod moueatur determinata motu naturali corporis grauis, cui est vnita, non infert, neque inducit diuersitatem actionis, cum principium immediatè, & ratione sui pertingens actionem maneat idem: sicuti actus voluntatis idem manet, siue ab illa cognitione representante idem formale obiectum, siue liberè à duplici cogitatione, siue necessariò ab vna tantum procedat. Secundo, eandem præsentiam numero, quā ego per motum progressiuium acquirō, cum eadem vnione respectu cuiusvis extremi potui in me producere aliud agens eiusdem speciei: ergo actio productiua præsentis nō

habet ex prædicatis specificis agentis, & termini, esse immanentem, neque immanentiam exigere. Addidi cum eadem vnione, ne instares termino nutritionis, qui potest ab alio principio eiusdem speciei transseuntè produci.

Actiones, quibus Carduelis, & Pauo se depingunt coloribus, vitales non sunt, quia proueniunt à temperamento primariū qualitatum, respectu quaru actio productiua coloris nō habet propriam immanentiam, vt probauit Punct. 1.

CONTROVERSIA III. De Potentiis Anima.

Gr iam de Anima secundum se, & ago modo de Anima secundum suam virtutem, propriasque ipsius potentias in communibus actibus in particulari de singulis earum, Controuersis sequentibus.

PUNCTUM PRIMUM.

An Anima per suammet entitatem, virtutem actiuam, atque passiuam habeat respectu suarum operationum.

§. I.

De virtute actiua.

Enodatio huius difficultatis viam aperiet ad passionem distinctas, vel indistinctas in anima constituendas, licet non omnino illam dirimat, quia postquam probauerimus animam concurrere immediatè ad suas operationes, restat sciendum, an concurret se solā, vel potentis, superadditis adiuta.

Vnum est fundamentum Thomistarum, negantium animam immediatè concurrere ad suas operationes, scilicet substantiā non esse immediatè productiuam accidentium: hoc à nobis destructum est in physicis, quapropter in illa expugnando, vel dissoluendo immorandum non est.

PRIMA CONCLUSIO. Anima immediatè concurret effectiue ad suas operationes exercendas. Probo illā specialiter respectu volitionum, ex quibus à paritate licet argueretur anima meretur, & demeretur per actus voluntatis: ergo est libera respectu actuum voluntatis: ergo efficienter concurret ad illos. Primum antecedens est fide sanctum, Prior illatio vix distinctionem admittit. Nolo tamen procedere, quin præcludam effugium, quod forsitan aliquis minus tūtentabit, si dicat, animam esse liberam mediata, quia libera est voluntas, quæ est passio illius, non immediatè quia immediatè nihil efficit: quod sic impugno. Anima est, quæ primariò meretur, & demeretur: ergo anima est immediatè libera: antecedens puto absque notabili errore non posse in dubiū vocari: consequentiam probaui meritiū, & demeritiū libertatem cōsequitur: ergo illud, quod primariò immediatè, & per se meretur, est primariò per se, & immediatè liberum: ergo anima, cuius est proprium meritiū, & demeritiū, inest primariò, & per se, & propria immediata libertas. Confirmatur: animam esse liberā mediā potentia ab ipsa distinctā, tantum dicit potentiam esse liberā, & hanc potentiam subiectari in anima: ergo tantum libertas immediata potentie conuenit immediatè animæ, quatenus anima in se recipit potentia: sed receptio huius potentie in anima, & vnio inter vtramque nō est libera animæ: ergo non est in illius potestate illud, quod tu vocas libertatem mediatam: ergo talis libertas, mediata libertas non est respectu animæ, sed tantum respectu potentie. Viget; Anima tantum se determinauit ad illam libertatem immediatam potentie, quam tu mediatam vocas respectu animæ, quatenus se determinauit ad habendam potentiam quæ postea se determinat sine noua animæ determinatione: sed determinatio animæ ad habendam potentiam, quæ postea se ad actum determinat sine noua animæ determinatione, nullo modo fuit in potestate illius se determinare ad actum liberum voluntatis, quem tu dicis esse mediā: liberum respectu animæ: ergo anima nullo modo est libera respectu talis actus, ex eo præcisè, quod potentia in illa recepta libera sit. Sciatutā iā libertate immediatè respectu animæ, illius actiuitas sic facillè statuitur. Illud principium est.